

NAUJAUSI LIETUVIŠKI TERMINŲ ŽODYNAI

2000 m.

Aiškinamasis įmonės vadybos terminų žodynas / Bronislovas Martinkus, Bronius Neverauskas, Algimantas Sakalas... [et al.]; Kauno technologijos universitetas. – Kaunas: Technologija, 2000. – 234, [1] p.

Šis žodynas skirtas vadybos specialistams, studentams ir visiems, besidomintiems vadybos problemomis. Terminai gan plačiai paaiškinti, kai kurie iliustruoti schemomis. Sudarytojai stengėsi pateikti kuo daugiau lietuviškų terminų. Pagal temas terminai sugrupuoti į septynis skyrius, kuriuose dėstomi abėcėline lizdine tvarka. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Kitų kalbų atitikmenų nėra. Gale yra abėcėlinė lietuviškų terminų rodyklė. Žodyno aprokata: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštarauja“.

Aiškinamasis kompiuterijos terminų santrumpų žodynas = Vocabulary of computing abbreviations: English–Lithuanian / Kalikstas Vytautas Paulauskas. – Kaunas: Technologija, 2000. – 350, [1] p.

Aiškinamajame verčiamajame žodyne pateikiama apie 4100 kompiuterijos santrumpų, daugiau nei 6000 jas atitinkančių angliškų (kartais prancūziškų ar vokiškų) terminų, jų lietuviški atitikmenys ir trumpi apibrėžimai. Sandara abėcėlinė. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Gale yra angliškų terminų rodyklė, taip pat įvairūs priedai, pvz.: „Žodyno tekstuose dažniau vartojamos sąvokos“, kuriame aiškinami svarbesni terminai, ASCII kodai, šalių interneto kodai ir kt. Žodyno aprokata: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštarauja“.

Anglų–lietuvių kalbų hidrotechnikos terminų žodynas = English–Lithuanian dictionary on hydraulic engineering. / Kęstutis Baškys, Vilius Šulga; Vilniaus Gedimino technikos universitetas. – Vilnius: Technika, 2000. – 371, [1] p.

Tai pirmasis žodynas, kuriame sudėti lietuviški ir angliški hidrotechnikos terminai. Šiame verčiamajame žodyne pateikta 28 000 daž-

niau vartojamų hidrotechnikos, hidrologijos, hidrogeologijos, laivybės, vandentvarkos ir statybos terminų. Yra nemažai naujų. Sandara abėcėlinė lizdinė. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Žodyno gale yra lietuviškų terminų rodyklė. Žodyno aprobatą: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštarauja“.

Aplinkos apsaugos terminų žodynas = [Environmental terminology dictionary = Словарь терминов по окружающей среде]: lietuvių–anglų–rusų kalbomis / [sudarė Vytautas Raškauskas, Karolis Jankevičius, Petras Zajančauskas; redakcinė kolegija: pirmininkas Danius Lygis]. – Vilnius: Lietuvos Respublikos aplinkos m-ja, 2000. – 518, [2] p.

Šis verčiamasis aiškinamasis žodynas bus naudingas aplinkosauugininkams, pramonininkams, verslininkams, mokytojams, moksleiviams, studentams. Sandara abėcėlinė lizdinė. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Žodyno gale yra angliškų ir rusiškų terminų rodyklės. Žodyno aprobatą: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštarauja“.

Kartografijos ir geodezijos terminų aiškinamasis žodynas: terminai anglų ir lietuvių kalbomis / Valstybinė geodezijos ir kartografijos tarnyba; [tekstą iš anglų į lietuvių kalbą vertė, lietuviškus terminus rinko ir naujus terminus (atitikmenis) sudarė Vincas Vainauskas]. – Vilnius: [VGKT], 2000. – 614, [1] p.

Šiame žodyne pateikiama 4650 angliškų ir 5000 lietuviškų kartografijos ir geodezijos terminų. Sudarytojas kėlė sau uždavinį parengti aiškinamąjį verčiamąjį žodyną, kuris palengvintų kartografijos ir geodezijos literatūros skaitymą, studentų mokymą, tarptautinį susirašinėjimą, dokumentų rengimą. Leidinys skirtas gamybininkams, mokslininkams ir studentams. Jis parengtas, remiantis JAV Gynybos kartografavimo žinybos išleistu žodynu „Glossary of Mapping, Charting and Geodetic terms“. Terminų apibrėžimai versti iš anglų kalbos. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Sandara abėcėlinė. Žodyno gale yra abėcėlinė lietuvių–anglų kalbų terminų rodyklė. Žodyno aprobatą: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštarauja“.

Lietuvos Respublikos įstatymuose vartojamų sąvokų žodynas: pirmas leidimas, 2000 11 03 / R. Mockevičius. – Vilnius: Teisinės informacijos centras, 2000. – 607, [1] p.

Kaip pažymi leidinio rengėjas, tai pirmasis bandymas apibendrinti tai, kas per pastaruosius dešimt metų sukurta Lietuvos Respublikos Seime. Šiame aiškinamajame žodyne pateikiami 5889 Lietuvos Respublikoje galiojančiuose įstatymuose (priimtuose iki 2000 11 03) apibrėžti terminai. Jei skirtinguose įstatymuose tas pats terminas apibrėžiamas skirtingai, tai žodyne pateikiami visi variantai. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Sandara abėcėlinė. Žodyno gale įdėtas chronologinis naudotų teisės aktų sąrašas. Leidinys skirtas teisininkams ir visiems, besidomintiems teise.

Mokyklinis istorijos žodynas / [sudarė Albinas Endzinas]. – 2-asis patais. leid. – Vilnius: A. Varno person. įmonė, 2000. – 227, [1] p.

Muzikos enciklopedija: [T.] 1: A–H. / [mokslinė redakcinė taryba: Juozas Antanavičius (pirmininkas)... [et al.]. – Vilnius: Lietuvos muzikos akademija, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2000. – 555, [3] p.

Šis leidinys turi ir enciklopedijos, ir žodyno bruožų. Tai pirmoji Lietuvoje parengta muzikos enciklopedija, skirta muzikos mėgėjams. Joje pateikiami muzikos teorijos, istorijos, pasaulio ir Lietuvos muzikinio gyvenimo duomenys. Yra nuotraukų, piešinių, natų pavyzdžių. Trijuose tomuose planuojama apžvelgti įvairių šalių ir epochų liaudies bei profesionaliąją muzikinę kūrybą, muzikinio gyvenimo apraiškas, pateikti duomenų apie įžymius kompozitorius, atlikėjus bei kolektyvus, muzikologus, paaiškinti muzikos terminus, vartojamus italų ir kitomis užsienio kalbomis. Enciklopedijoje yra lietuviškos muzikos terminijos naujovių. Šalia arba vietoj kai kurių svetimžodžių pateikti jų lietuviški atitikmenys, pakoreguota terminų transkripcija. Lietuviški antraštiniai žodžiai sukirčiuoti. Tomo gale yra operų vaidmenų ir asmenvardžių adaptuotų formų sąrašai.

Pagrindinės informacijos technologijos sąvokos / V. Dagys, V. Denisovas, St. Maciulevičius ir kt.; Informacinių technologijų institutas.

– Vilnius: Žara, 2000. – 95, [1] p.

Tai pirmoji mokomoji knyga Lietuvoje, skirta asmenims, siekiantiems gauti kompiuterio vartotojo Europos pažymėjimą (ECDL). Savo sandara šis leidinys panašus į aiškinamąjį terminų žodyną. Jis skirtas AB „Lietuvos telekomas“ darbuotojams mokyti ir naudoti tik šioje organizacijoje.

Pagrindinės moderniosios literatūros sąvokos / sudarytojai Dieter Borchmeyer, Victor Žmegač; iš vokiečių kalbos vertė Rita Tūtlytė, Agnė Rudėnienė, Zofija Stanevičienė. – Vilnius: Tyto alba, 2000. – 381, [1] p.

Šis leidinys savo sandara panašus į enciklopedinį žodyną. Jį sudaro daugiau nei 70 išsamių straipsnių, skirtų pagrindinėms ne tik literatūros, bet ir kitų menų sąvokoms. Kaip pažymi leidinio sudarytojai, nuo literatūros terminų žodyno jis skiriasi tuo, kad juo bandoma ne tik informuoti, bet ir supažindinti su problemomis, kurias kelia naujausi tyrinėjimai ir naujos teorijos. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Sandara abėcėlinė. Kitų kalbų atitikmenų nėra.

Radioelektronikos terminų žodynas: 19 000 terminų: lietuvių–anglų–prancūzų–vokiečių–rusų k. / Kazimieras Gaivenis, Gytis Juška, Vidas Kalesinskas... [et al.]. – Vilnius: Litimo, 2000. – 1339, [1] p.

Penkiakalbiame verčiamajame žodyne pateikiami dažniausiai vartojami elektronikos, radiotechnikos, ryšių technikos, televizijos, lazerių fizikos, elektrotechnikos, kompiuterijos ir kiti terminai. Žodyne pirmą kartą lietuvių kalba teikiama nemaža pagrindinių mikroelektronikos sričių terminų. Žodyno straipsnių ir anglų, prancūzų, vokiečių bei rusų kalbų rodyklių terminai išdėstyti abėcėline lizdine tvarka. Lietuviški terminai sukirčiuoti. Žodyno aproba: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respublikos Seimo neprieštarauja“.

Technikos enciklopedija: T. 1: A–fuzija / [redaktorių taryba: pirmininkas Edmundas Kazimieras Zavadskas [et al.]. – Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2000. – 719, [1] p.

Tai pirmoji originali lietuviška technikos enciklopedija. Keturiuose tomuose numatoma pateikti informaciją iš visų technikos sričių, tikslųjų mokslų ir su technika susijusių veiklos sričių. Iliustruotas leidinys skiriamas visiems, besidomintiems technika ir tiksliaisiais mokslais. Enciklopedijos rengėjai stengėsi tobulinti ir vienodinti įvairių mokslo bei technikos šakų lietuvišką terminiją, pateikti daugiau žinių apie Lietuvoje naudojamą ir kuriamą techniką, Lietuvos technikos istoriją, etnografinę techniką, etnodizainą, technikos mokslus, aplinkos apsaugą. Enciklopedijos straipsniai išdėstyti antraščių abėcėlės tvarka. Dauguma straipsnių, kurių antraštė yra tarptautinis žodis, turi antraštės etimologinį aiškinimą. Antraštiniai žodžiai kirčiuoti. Pirmojo tomo gale pateikiamos SI vienetų, nemetrinių vartotų Lietuvoje, JAV ir Didžiojoje Britanijoje vartojamų vienetų lentelės, įvairios formulės, periodinė cheminių elementų lentelė, pasaulio kosmonautų, kosmodromų, erdvėlaivių, nešančiųjų raketų, orbitinių stočių, dirbtinių palydovų sąrašai.

Transportas ir aplinka: mini žodynas. – [Kaunas]: ECAT [i.e. Judex, 2000]. – 183, [1] p.

Šis labai mažo formato aiškinamasis žodynėlis parengtas pagal analogišką leidinį vokiečių kalba ir skirtas pirmiausia moksleiviams. Jame pateikiami transporto, eismo saugumo ir aplinkos apsaugos terminai su gan išsamiais aiškinimais. Lietuviški terminai nekirčiuoti. Sandara abėcėlinė. Kitų kalbų atitikmenų nėra.

Vokiečių–lietuvių kalbų medicinos terminų žodynas / Vilniaus universitetas; sudarė Gražina Jonutienė. – Vilnius: Danielius, 2000. – 212 p.

Šis verčiamasis aiškinamasis žodynas skirtas Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto I–IV kursų studentams. Jame pateikiama 4600 žodžių, kurių dauguma – įvairūs medicinos terminai. Lietuviški terminai suderinti su „Medicinos terminų žodynu“ bei dvitome „Medicinos enciklopedija“ ir sukirčiuoti. Šalia vokiško termino pateikiamos jo gramatinės formos, lietuviškas atitikmuo, trumpas aiškinimas ir sulietuvintas lotyniškas terminas. Sandara abėcėlinė lizdinė. Žodyno gale yra dažniausiai medicinos literatūroje vartojamų san-

trumpų sąrašas ir abėcėlinė lietuviškų terminų rodyklė. Žodyno ap-
robata: „Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie Lietuvos Respubli-
kos Seimo neprieštarauja“.

Sudarė Jolanta GAIVENYTĖ-BUTLER

Jolanta GAIVENYTĖ-BUTLER

Gauta 2001 09 05

Lietuvių kalbos institutas

Antakalnio g. 6, 2055 Vilnius

E. paštas jolantag@ktl.mii.lt